

S Honzou Trávou o výpravě na Manaslu 2011

Kouzelné tibetské místo
- Swayambhunath - Káthmádú
- hlavní město Nepálu.

Či to byl nápad, vyrazit právě na Manaslu?

Napadlo to mého kamaráda Honzu Krabce ze Stříbra, se kterým se znám už od dětství, a se kterým jsem začal jezdit do hor. Potom se naše cesty rozdělily, já skončil v Plzni a on zůstal ve Stříbře. Honza se pokoušel před dvěma lety o zimní výstup na Manaslu. Tehdy se nedostali dál než do prvního výškového tábora, protože podmínky byly špatné a bylo jich tam moc málo na to, aby zvládli neustále bojovat s novými přívaly sněhu. Takže se tam chtěl hodně vrátit. Já se v té době zrovna čerstvě vrátil z Gašerbrumu I, což byla moje první osmitisícovka, takže mě nemusel dlouho přemlouvat, a já přitakal, že bychom mohli jet. Samozřejmě hned po návratu z Pákistánu jsem říkal, že už nikam na další osmu nepůjdu, ale znáte to... :-). Původně jsme chtěli sestavit expedici, která by byla složená jenom z lidí, co jsou ze Stříbra, ale to se nakonec neuskutečnilo a zůstalo jen u slibů v hospodě, protože nás bylo moc málo na to, abychom to dali finančně dohromady. Já byl v Nepálu před dvanácti lety,

to byla moje první větší akce, kdy jsme spojili výstup na šestitisícovku s trekem. A od té doby jsem se tam chtěl zase někdy podívat. Výstup na Manaslu je navíc spojený s parádním trekem, kterej se chodí hodně málo a ještě to tam není tak turisticky zprofanované, takže mi to připadalo jako dobrý nápad.

Kdo se expedice zúčastnil a jak dlouho probíhaly přípravy (sehnání financí / příprava samotných členů na výstup)?

Jako horolezecká sestava jsme odjeli já, Honza Krabec, David Knill, Jakub Vaněk, Pavel Jaroš, Miloš Pintíř a Ondra Hašek a v trekařské sekci byli

Na letišti v Ruzyni - celá expedice, včetně trekařů... já jsem ten otrávený, nemám rád hromadné focení. :-)

Mirka Lacinová, Karel Syka, Míra Cvrk, Lucka Brátová a Robert Coufal. Fyzická příprava musí být dlouhodobá, příprava materiálu, povolení apod. několik měsíců předem.

Na kolik zhruba vyjde taková expedice pro jednoho účastníka, kolik stojí povolení k výstupu a jak dlouho trvá, než ho místní úředníci vydají?

My jsme se s Honzou snažili dát dohromady nějakou větší skupinu, aby se náklady co nejvíc minimalizovaly. Takže on dal dohromady tři lidi a já jsem navázal na partu, se kterou jsem byl na Gašerbrumu, ještě s náma měl jet Petr Machold, ale ten si bohužel čtrnáct dní před odletem způsobil úraz, kvůli kterému musel zůstat doma. To byla velká škoda. Ale zpátky k tomu, na kolik to vlastně vyjde. V podstatě každá expedice na osmitisícovku vychází plus minus 150 tisíc. Povolení k výstupu je různý. Tam záleží na tom, jaká je to sezona, na jaký kopec jdeš a v jaký jsi zemi. Jinak dá se počítat zhruba 1000 dolarů na hlavu, při naplnění permitu, který bývá od 8-10 lidí. K nám na permit ta agentura, co to pořádvala, přidávala i lidi z cizí skupiny, aby to prostě na každého vycházelo co nejlevněji. Ta doba, za jak dlouho to povolení získáš, je docela krátká, v řádech měsíců. My jsme samozřejmě expedici a hlavně ty věci, co se týkají papírování, připravovali docela dost dopředu. Jinak zrovna tyhle věci obstarával Honza Krabec, takže jak dlouho to přesně trvalo, ti neřeknu. Pro nepálské úřady to jsou samozřejmě peníze, takže se to snaží taky vyřešit co nejdřív a nějaký zvláštní překážky při tom nekladou.

Zvědavé nepálské děti na krásném treku okolo Manaslu.

A co pojištění pro případnou nehodu nebo nutnost záchranné akce, musí být složena dopředu nějaká částka (záloha na vrtulník apod.)?

Pojištění jsme samozřejmě nepodcenili, protože jsou to prostě hory a může se stát cokoli. I když dojde k tomu nejhoršímu, tak to pořád něco stojí a je to pak obrovská zátěž pro příbuzný, takže jsme neponechali nic náhodě. Pojištění jsme měli u Alpenvereinu, ale samozřejmě ne to klasický, protože to platí pouze do 6000 metrů, takže jsme si to připojistili na expediční pojištění, což teda není zrovna malý peníz, ale bez toho to prostě nejde. Jinak určitě se skládá nějaká garance, protože jsme měli garanci od pana Jirásky z Alpy, tak jsme nemuseli vkládat žádné peníze na vrtulník. Jinak se tam něco samozřejmě skládá, ale kolik to je, zase nevím, to by věděl přesněji Honza

Krabec. Všechno to jsou ale vratný zálohy a vůbec se nedivím, že to chtějí. My jsme se tam setkali s tím, že tam na výškovou nemoc zemřel v den našeho výstupu Íránc ze stejné skupiny, se kterou jsme šli nahoru. Zůstal ve čtvrtém výškovém táboře a v base campu začali řešit, co s ním. Všichni byli dost vyřízení, když si uvědomili, že už se živej nevrátí, a k tomu se pak ještě dověděli, že neměl pojištění, což bylo v tomhle momentě sice vedlejší, ale muselo jim to určitě dost zkomplikovat situaci.

Jak je to s najímáním nosičů a styčného důstojníka? Jakou váhu může nést jeden nosič a kolik nosičů je potřeba pro průměrnou výpravu?

Takže já bych začal s tím styčným důstojníkem. To je člověk, většinou oficer, kterého vám přidělí ministerstvo v Nepálu, a ten by tam s vámi měl být po celou dobu výpravy. Samozřejmě vám ujídá ze zásob a vy ho musíte oblíct a platit ho. My jsme měli styčnou důstojnici. To byla paní, která se tam celou dobu skoro neukázala, což bylo pro nás dobře, protože tam nikdo neprudil, ale na druhou stranu to pak docela naštvě, když člověk vlastně někomu platí jakousi dovolenou. Důstojník, kterého jsme vyfasovali v Pákistánu, s náma taky v podstatě nikam nešel. Jenom chvilku ze začátku, pak se mu udělalo „náhodou špatně“, vrátil se zpátky a pak se s náma potkal až po expedici, takže to bylo to samý v bleď modrým. Co se týče najímání nosičů, tak to má na starost agentura. My jsme si vyžádali Karmu, což je parádní člověk, kterého Honza znal už z dřívějška. Je to místňák, kterej tam fungoval napůl jako kuchař a napůl jako náš průvodce. Ten

Prodejna/barvírna látek v Káthmándú.

Bez nosičů bychom naše věci
do základního tábora jen těžko dostávali.

měl na starost všechny nosiče. Když jsme odlítali, tak jsme posílali napřed asi 450-500 kilo zásob a materiálu. Z toho se dá zhruba odhadnout i počet nosičů, jelikož jsme to pak všechno balili do sudů a vaků zhruba po 25-30 kilech. Kolik jich bylo přesně, to nevím, protože my jsme náš matroš poslali tou kratší cestou, než jsme šli my. Naše skupina si zvolila trek kvůli aklimatizaci. Přecházeli jsme tam sedlo zhruba v 5300m, takže tam z těch nosičů šli jenom ti, co nesli jen pár věcí, věci pro naši osobní potřebu. Když jsme pak došli do cíle, kterým byla vesnice Samagaun, tak jsme najali nosiče přímo odsud a ti donesli náklad do základního tábora. Těch bylo zhruba 70-100. Oni si to porůznu ještě pak porozdělovali v rámci rodiny, takže tam šli i docela mladí, je to pro ně za vynášku docela hodně peněz. Výškový nosič, který měli v základním táboře najatý většinou všechny ostatní expedice, jsme už nevyužívali, protože jsme si tam ty věci nanosili sami.

Kterou z cest jste zvolili jako vaši výstupovou trasu a proč?

Zvolili jsme cestu nejmenšího odporu, a to normální cestu, protože nepatříme mezi ty extrémní lezce, který jsou schopný těch obdivuhodných výstupů těžšími směry. My patříme spíš mezi turisty. A i tak se tam z nás sedmi touhle cestou vyhrabali jen dva. Ta cesta je pěkná a není důvod proč se tam cpát jinudy. Rovnou přiznávám, že kdybychom tam nespolečně pracovali s ostatními expedicemi, kdy v podstatě ti jejich Šerpové to zafixovali, tak bychom se nahoru asi nikdy nedostali, protože práce na té hoře je neuvěřitelně namáhavá. Samozřejmě jsme se jim snažili pomáhat, jak to šlo... materiál, snaha něco vynést atd. Taky jsme se radili ohledně počasí, jelikož každý měl trochu jinou předpověď.

zovat sníh. Bylo ho fakt hodně, hodně sněžilo i v BC. Nebylo pořád ošklivé, akorát bylo hrozně málo dlouhodobějších period s hezkým počasím a nás již začal postupně tlačit čas. Takže to, že jsme se dostali na vrchol, bylo velký štěstí.

Co jste si s sebou brali pro zabavení nebo rozptýlení pro případ, že nebude delší doba příznivé počasí a budete muset tvrdnout v základním táboře?

Hlavně knížky a časopisy, měli jsme i šachy a osvědčené sázky a dostihy, se kterými jsme si užili hodně randy na Gašerbrumu. Ale celkově jsme v základním táboře moc času nestrávili. Horší byla ta doba, kdy jsme byli zavřený v nějakým výškovým táboře, protože dole máte alespoň jídelní stan, kde se dá i v klidu sednout. Nahoře v těch malých stanech se ale nedá nic jiného než ležet, což je maximálně zpestřený tím, že vylezeš na záchod nebo odhazovat sníh.

Měli jste během vašeho pobytu na hoře štěstí na počasí, nebo jste museli trávit hodně času odhazováním sněhu okolo stanů a ležením ve spacáku?

Štěstí jsme měli spíš na sněhovou nadílku, neustále jsme museli odha-

Obřad pro štěstí se konat musí.

Puja z rukou místního lamy

Jak to bylo v základním táboře s ostatními expedicemi, přáteli jste se spolu, v případě potřeby si pomáhali, nebo tam jede každý sám za sebe a panuje zde spíš rivalita nežli přátelství?

My jsme se nepřátelili ani tak s lidma z těch expedic, ale spíš s lidma, kteří jim tam zabezpečovali servis. Výškoví nosiči jsou hrozně fajn kluci. Dá se říct, že to jsou spíš takový polovůdci, protože tam dotáhnou věci a ještě najdou a zafixují cestu. S těma jsme, myslím, navázali přátelské vztahy. Jinak já jsem byl a asi i pořád budu z toho, co se děje na osmitisícovkách, trochu znechucený, protože tam je takový podivný klima. Lidé z jiných expedic se s vámi samozřejmě normálně baví, ale že by tam fungovalo nějaký to přátelství nebo snad nějaká pomoc v nouzi, to se moc říct nedá. Člověk se v žádném případě nemůže spolehnout na někoho z cizí výpravy. Mám takovej pocit, že v případě potřeby nebo nějaký nouze, ostatní pomáhají akorát Češi, a navíc mi taky přijde, že spousta lidí, které v tom základním táboře potkáte, tam ani nepatří. Dost z nich se neumí ani navázat... teď trochu přeháním, ale je to prostě těžkej turismus. Tady to ale ještě bylo docela dobrý. My jsme tam zažili při výstupu scénu, kdy šli blízko nás nahoru dva kluci, jeden z nich byl nenavázaný a ujel dolů asi 40 metrů. Ty ostatní, co to viděli, tak místo toho, aby mu šli okamžitě pomoci, tak dělali jako že nic, a jedinej, kdo k němu začal seshora sestupovat, byl Kuba, já tam mastil zespoda, a pak tam ještě pospíchal jeden Šerpa. Jinak to s nikým ani nehnulo. To mně na tom vadí

První výškový tábor, či takový předsunutý base camp v 5800 m, za stany je vidět nejtěžší místo na kopci, hodně rozbitý ledovec.

asi nejvíc. Dost podobný to bylo i na Gašerbrumu. Je to prostě o lidech a na těch kopcích je spousta komerčních expedic, který jdou hlava nehlava nahoru a na nic se neohlíží.

Kolik výškových táborů jste zbudovali a v jakém časovém horizontu se vám podařilo vystoupit na vrchol?

My jsme budovali první výškový tábor, což byl takovej předsunutý base camp, pak dvojku, trojku a pak ještě čtyřku. Náš poslední tábor byl postavený na místě, který nám doporučil Radek Jaroš, byl schovaný pod serakama a ne na hřebeni, kde se staví klasicky. Zbylé expedice si postavily stany až nahoře, takže to pak měly zhruba o 300 výškových metrů blíž k vrcholu, což byla docela výhoda, protože

i odtamtud to byl nahoru docela kus cesty. Kdybychom měli lepší počasí, tak bychom to asi taky postavili nahoře, a šlo by se nám potom líp, ale bohužel to nevyšlo. Možná, že tahle chyba stála ostatní kluky vrchol. Naše C4 byla maximálně v 7100 metrech a jelikož jsme ten vrcholovej den, což byl pak vlastně pro mě a pro Kubu předvrcholovej den, vyrazili pozdě, tak jsme byli v podstatě bez šance to stihnout. Jinak na vrchol se nám podařilo vystoupit zhruba tři týdny od příchodu do základního tábora a měsíc po příchodu jsme už vlastně odcházeli.

Používali jste kyslík, nebo se vám to podle plánu podařilo bez něj?

Výstup jsme chtěli absolvovat bez kyslíku, a to se nám také podařilo.

Komu se podařilo vystoupit až na vrchol a jak probíhal samotný vrcholový den?

Vrcholový den jsme předpokládali, že bude ten den před tím, než jsme tam pak skutečně vylezli. Vyráželi jsme 28. 4. v pěti, já, Honza Krabec, Kuba, Pavel Jaroš a Daw s tím, že jsme se teda otáčeli zhruba ve 7500 metrech, protože jsme vyšli pozdě, terén byl těžkej a těchhle 500 metrů nám zabralo skoro celý den. Téměř všude byl vyfoukaný firn, nebylo to zajištěný, měl jsem strach, aby to pak při sestupu někde neustřelilo. Ten den prostě nebylo reálný, abychom tam vyšli, takže jsme se otočili, abychom měli dostatek sil a světla sestoupit úsek do C4. V tuhle chvíli jsme si mysleli, že pro nás výstup končí, protože na druhý den byla špatná předpověď. Měli jsme v úmyslu přespat ve čtyřce, ráno to zabalit a sejít dolů. Nicméně jsme pak potkali hodně lidí, co šli nahoru,

Nad základním tábořem nás čekal nádherný výhled na ten „náš“ kopec.

Průstup ledopádem do druhého
výškového tábora 6400 m.

Íránce i Korejce, řekli nám, že se změníla předpověď, a že další den bude dobrý. Nakonec jsme to s klukama probrali a domluvili se, že to ještě zkusíme. Dali jsme si budíka na půl třetí. Ze stanu jsme se ale nakonec vykopali akorát já a Kuba. Předtím, než jsme vyrazili, jsme si řekli, že když bude mít jeden z nás pocit, že už dál nemůže, tak se otočíme oba, abychom si v případě nějakého problému dokázali pomoci. Jinak do toho klasického základního tábora jsme se dostali poměrně brzy. Nikdo už tam nebyl, akorát tam ležel ve stanu ten Íránec a spal. To vlastně zjistil Kuba, kterej si tam potřeboval trochu ohřát nohy a nakouknul dovnitř. Za chvíli jsme vyrazili dál. Nad tím čtvrtým tábořem je docela takový strašidelný místo, kde jsou vidět roztrhaný stany a byla tam i jedna mrtvola z předchozích let. Když jsme tohle přešli, tak jsme se dostali do místa, kde je vyfoukaný led s menšíma trhlinkama. To jsme brzo překonali a dohnali skupinku, co byla před náma, která šla hodně pomalu i přesto, že měli kyslík. Před ně jsme se ale necpali, jelikož jsme neznali cestu a kdybychom to měli vyšlapávat sami, tak bychom skončili hodně brzo. Takže jsme šli s tou skupinou, a k mý hrůze jsme se na vrcholu ocitli až ve tři hodiny odpoledne. Ve chvíli, kdy jsme se dostali na vrchol, se zkazilo počasí a nebylo vidět na deset metrů. Takže jsme udělali pár rychlejších fotek a mastili dolů na rozdíl od ostatních, kteří tam ještě zůstali a slavili. Sestup byl pro mě hodně těžkej, protože jsem nebyl fyzicky tak dobře připravený, protože jsem byl na jaře na operaci kolene. Kolem sedmý hodiny jsme byli v tom klasickém čtvrtém táboře, kde nám ještě zbývalo dvouhodinové proslanění do našeho C4. Takže za tmy, zhruba v devět hodin večer, jsme konečně dorazili ke stanům, z nichž

do jednoho jsem sebou praštil úplně vyřízenej, něco rychle snědl, popil a usnul jako špalek. Druhej den jsme se pak sbalili a došli až do základního tábora, což byla taky pořádná nálož. Tam jsem došel taky za tmy.

A jak to vlastně bylo s tím vrcholem nevrcholem, prý se liší váš popis vrcholového místa od ostatních?

To je taková malá perlička. Docela hodně teď řešíme, zda jsme vůbec byli na tom „pravém“ nejvyšším vrcholu Manaslu. K pochybnostem nás vede to, že již v den výstupu jsme nahoře měli pocit, že ta skála s převějí asi 50m od místa, kde se začali všichni radovat, je vyšší. Jenže v těch podmínkách, které tam panovaly, nebyla šance to objektivně zhodnotit. Až po pivku se zkušenými matadory Zdeňkem Hrubým a Radkem Jarošem (po popisu našeho „vrcholu“) bylo na čase to skutečně doře-

šit. Náš popis se totiž lehce lišil od jejich informací, chyběl tam skalní hřeben. To na Gašerbrumu I to bylo jednodušší, tam nebylo kam dál jít. Ani detailní zkoumání „vrcholových“ fotek a osobní konzultace s Radkem nepřinesly jistotu. Snad jen to, že jsme byli na jiném místě vrcholového hřebenu než Radek a s největší pravděpodobností o 50m níže. Jeho fotky jsou krásné, plné slunce a modré oblohy. Naše jsou, slušně řečeno, plné bílých věcí padajících z nebe. Ted' zní otázka, co s tím? Kde se vlastně na Manaslu uznává vrchol, kolik lidí před námi bylo na skutečném vrcholu a kolik jen tam, kde jsme byli my. Samé otázky. Nicméně skutečnost je taková, že o našich pochybnostech budeme informovat nepálská oficiální místa a také paní Hawley, která se v Nepálu již desítky let stará o statistiky výstupů. Ta nás ještě před odletem v Káthmándú navštívila a po našem vyprávění „o vrcholu“ neměla pochybnosti. Vzhledem k tomu, že jsme byli na vrcholu ve stejné chvíli a na stejném místě jako íránská expedice, asi budeme ve stejné situaci, tak uvidíme...

Jak dopadl pokus o sjezd hory na lyžích?

Dopadlo to tak, že kluci si dotáhli lyže a to skládací prkno, který měl Kuba, do prvního vejškového tábora, takže zhruba do 5400m. Dál už to bylo vcelku nereálný, protože tam začínaly seraky a nejspíš by to nešlo kvůli nim ani sjet. Takže jim pak nakonec lyže i prkno sloužily jako dopravní prostředek mezi základním tábořem a C I. To bylo dobrý, protože dole byli rychle, takže jim to ušetřilo nějakou energii. Ale mě osobně to připadalo nesmyslný už od začátku se o tohle pokoušet, protože představa toho, že nahoru kromě báglu a sebe táhnu ještě něco jinýho, mi připadala úděsná. Navíc tam ani nebylo moc

Naše stany a cesta neustále zapadávaly
sněhem. Věčný koloběh.

Poslední čtvrtý výškový tábor v asi 7400 m - zde jsem našli poslední známky po předchozích expedicích.

úseků, který by se daly vyjít na pásech, takže bys lyže musel táhnout na zádech... prostě zbytečná dřina navíc.

Výstup na Manaslu, byl pro některé z vás již druhým osmitisícovým vrcholem, budete pokračovat v himálajském snažení i nadále a pokusíte se získat všech 14 vrcholů?

Pro mě to byla druhá osmitisícovka, ale co vím určitě, že všech 14 jich dobejvat rozhodně nechci. Protože to bych musel jít na ten příšernej Everest, což je asi poslední místo, kam bych se chtěl podívat. Jinak tahle druhá hora byla asi i moje poslední... možná:-), na další výpravu na osmitisícovku se mi už moc nechce. Člověk tam stráví strašného času na jednom místě a navíc to stojí hrozně peněz. Ted' už mám

pocit, že jsem něco málo dokázal, že už mám něco za sebou, přestože bych řekl, že v horách jsem pořád začátečník. Jestli bych ale přeci jen někam znovu vyrazil, tak už bych do toho nešel touto klasickou cestou v mnoha lidech. Bylo to i psychicky náročnější než minule, protože se na týchle výpravě nevyvinula taková parta jako na Gašerbrumu, kde to bylo naprosto úžasný. Srovnával jsem však s akcí, kde byla naprosto výjimečná parta, která se potká jednou za život. Taky to bylo asi tím, že jsem tu byl vlastně takovej již zkušenější, takže jsem měl pocit, že mám za některý kluky určitou zodpovědnost, a na minulý výpravě jsem byl pouhý člen pod vedením Máry Holečka a Zdeňka Hrubýho. Kdybych měl někdy ale zase náhodou takový ty touhy někam vyrazit, tak bych jel asi jedine pod vedením Máry Holečka, protože s tím si hodně rozumím, nebo Zdeňka Hrubýho.

Jo, a nebo ještě s Radkem Jarošem, ale to jen jestli by s sebou vzal takový nezkoušený ucho jako jsem já. Tohle jsou asi takový jediný lidi, se kterými bych ještě někam takhle vyrazil, pokud by mě teda něco přesvědčilo, že mám do těchhle velkejch hor ještě někdy jet. Je samozřejmě i mnoho dalších mých dobrých kamarádů, se kterými bych tam hrozně rád jel, ale ti již většinou nemají ambice na další osmitisícovku - prostě pověsili trioplexy na hřebík.

A teď otázka z trošku jiného soudku... Jak je to s vykonáváním potřeby, pokud je venku metelice a nedá se ani vystrčit noš a kam pak s tím? Platí tu, že co si donesete si i odnesete, nebo se ve zdejších horách na nic takového příliš nedbá?

Po pravdě říkám, že jsem s tím neviděl nějaký velkej problém, v základním táboře agentura vytvořila záchod, takže se prostě potřeba vykonávala do sudu s igelitovým pytlíkem, kterej se odnesl dolů, aby tam žádný bordel nezůstával. Co se týče odpadu, který tam člověk zanechá, tak na to už jsou docela přísná pravidla, a je to tak dobře. Bejvá tam čisto. Co se týká výškových táborů, tak tam se snaží každý družstvo vykopat si nějakou díru mimo stan. Když je hodně zle, tak se to bohužel musí vymyslet nějak vevnitř. Já jsem to teda naštěstí nezažil, z toho mám opravdovou hrůzu. Naštěstí na těchhle

Ledové plato nad 4. výškovým táborem.

výpravách člověk většinou málo jí, takže v podstatě ani není co vyprazdňovat. Co se týká malé potřeby, tak na to se výborně hodí plastová fľaška, která se pak vylejvá ven. Větší problém jsem měl s tím, že mi v těch vyšších věžkách nehořela fajfka, protože tam bylo hodně vlhko a větrno, a tak to bylo pro mě takový složitý. Nicméně se musím „pochlubit“, že fajfku jsem kouřil bez problémů i skoro v 7000m, což bylo docela fajn. Ona ta moje „reklama a image“ fajfkaře je taková sranda. Je to takové odlehčení té šílené „vážnosti a hrdinství“ kolem osmitisícovek. Je jasný, že si to moc nevychnutám, ale jde přeci o normální image, ne? :-)

Co okolí základních táborů, jak vypadá? Povalují se tam hromady odpadků jako pod Everestem, a výše prázdné kyslíkové láhve jako v Jižním sedle?

V porovnání s tím, co je na Everestu, to vypadá o dost líp, protože tam nechodí tolik lidí. Ale i Everest se prej teď, co se týká odpadků, dost zlepšuje. Jinak na Manaslu, třeba ve 4. výškovém táboře zůstávají roztrhaný stany, protože když vás tam skřípne počasí, tak je pak člověk asi rád, když se dostane dolů sám. Jinak co se týče odhozených kyslíkových láhví, tak s ničím takovým jsme se nesetkali. Bohužel jsme tam narazili na dvě mrtvoly, když to takhle řeknu, ale to bohužel k těm horám patří. Jakýkoli transport těla z výšky nad 7000m je velice problematická záležitost. Takže tam většinou zůstávají. Teď jsme byli u toho, že korejská expedice, která tam působila, stahovala svoje dva kluky, který tam zůstali rok předtím.

Vypadá to, že to je kousek.

Vrcholová fotka (předvrcholová ?) – parádní počasí, ty výhledy... :-)

Po sestupu z vrcholu – vlevo Kuba Vaněk, vpravo Honza Tráva.

Čím vás Nepál a samotné hory nejvíce oslovily, co na vás nejsilněji zapůsobilo?

Já mám celkově Asii rád a obzvláště tu její buddhistickou část. Třeba právě oblast okolo Manaslu mi připadala nádherná, protože tam je ještě docela málo turistů. Celkově jsou hory v Nepálu krásné, ať už osmitisícovky nebo i ty nižší vrcholy. Jinak jsou velmi přátelští i Nepálci. Nebyl problém ani s nosičema, prostě s ničím. Lidi jsou všude na světě dobří i špatní, ale tady v Nepálu mi přijde, že jsou o něco vstřícnější než jinde. Obzvláště, když se z vás snaží vyrazit nějakou rupku :-)

✎ Zpracovala: Lucie Nováková
Foto: archiv expedice